

INSETE

Προώθηση της κυκλικής οικονομίας στην ξενοδοχειακή βιομηχανία στην Κύπρο και την Ελλάδα

Προκαταρκτική μελέτη αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης της κυκλικής οικονομίας

On behalf of:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

European
Climate Initiative
EUKI

of the Federal Republic of Germany

Το έργο Hotels4Climate

Έναρξη: 1/10/2019

Διάρκεια: 23 μήνες (Αύγουστος 2021)

Χρηματοδότηση: European Climate Initiative (EUKI)

Συνεργαζόμενα μέρη:

- Κύπρος – Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ)
- Ελλάδα – Institute of Greek Tourism Confederation (INSETTE)
- Γερμανία – adelphi research gGmbH (adelphi)

Σκοπός και Στόχοι του έργου Hotels4Climate

ΣΤΟΧΟΣ 01

Αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης του ξενοδοχειακού κλάδου στην Κύπρο και την Ελλάδα και τις δυνατότητές της για μείωση των εκπομπών GHG

ΣΤΟΧΟΣ 02

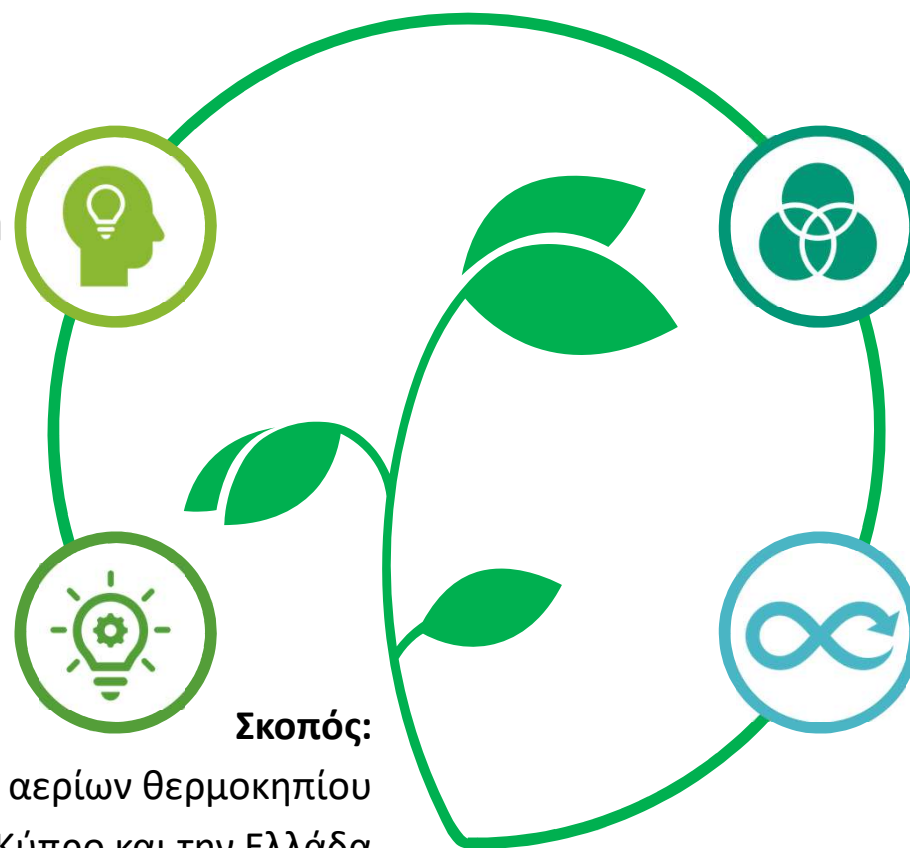
Ανάπτυξη ικανοτήτων και εκπαίδευση ξενοδόχων σχετικά με τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την εξοικονόμηση ενέργειας

ΣΤΟΧΟΣ 03

Ανάπτυξη διαδικτυακού κόμβου πληροφοριών με εργαλεία και βάση δεδομένων ανταλλαγής πληροφοριών

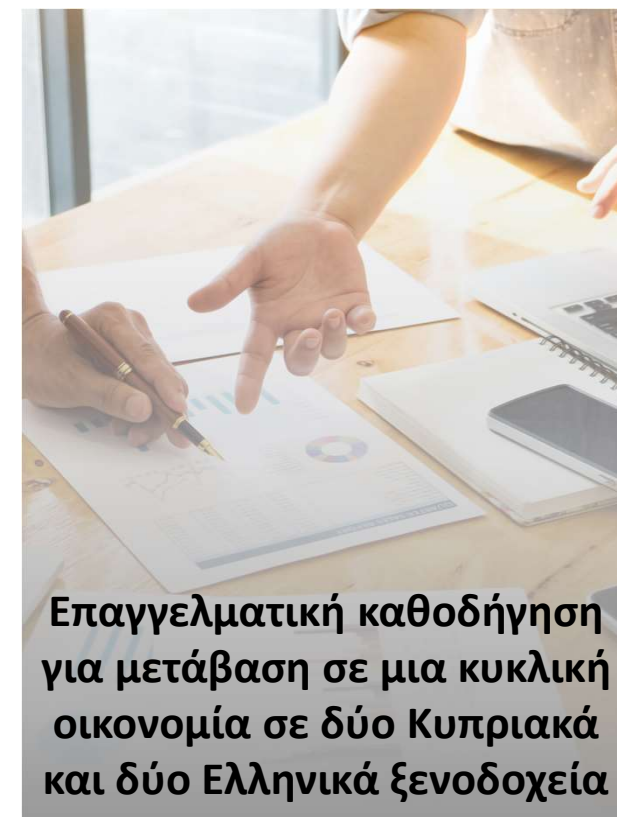
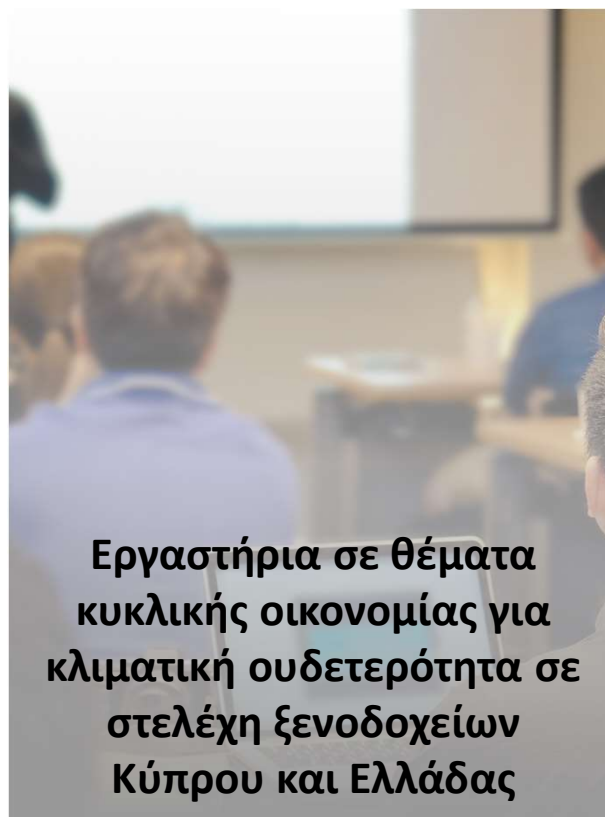
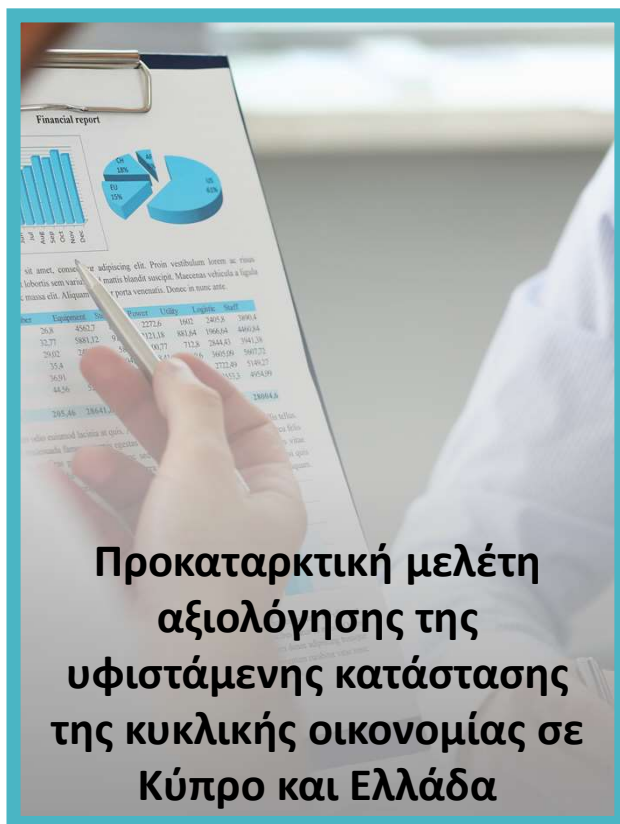
ΣΤΟΧΟΣ 04

Προώθηση της κυκλικής οικονομίας στον ξενοδοχειακό κλάδο στην Κύπρο και την Ελλάδα

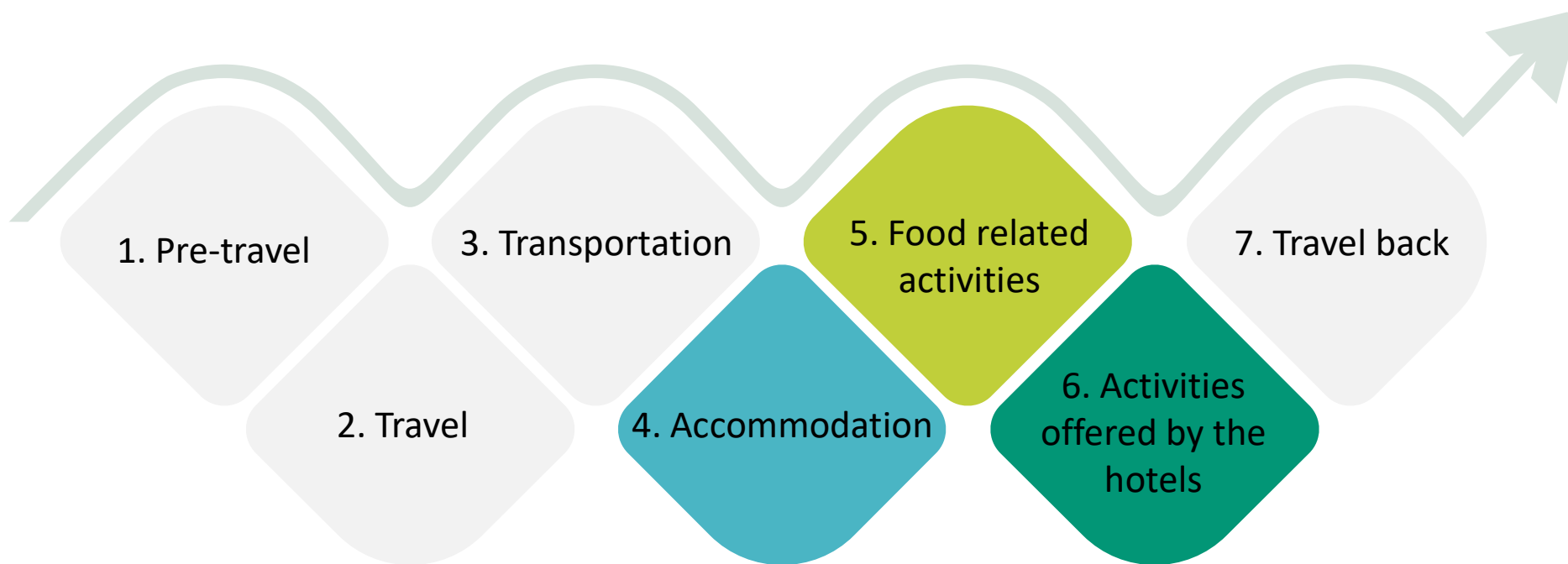
Διευκόλυνση της μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (GHG) στον ξενοδοχειακό κλάδο στην Κύπρο και την Ελλάδα

Προώθηση της κυκλικής οικονομίας στον ξενοδοχειακό κλάδο στην Κύπρο και την Ελλάδα

Προώθηση της κυκλικής οικονομίας στον ξενοδοχειακό κλάδο στην Κύπρο και την Ελλάδα

Ανασκόπηση στη βιβλιογραφία - Υφιστάμενη κατάσταση σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης

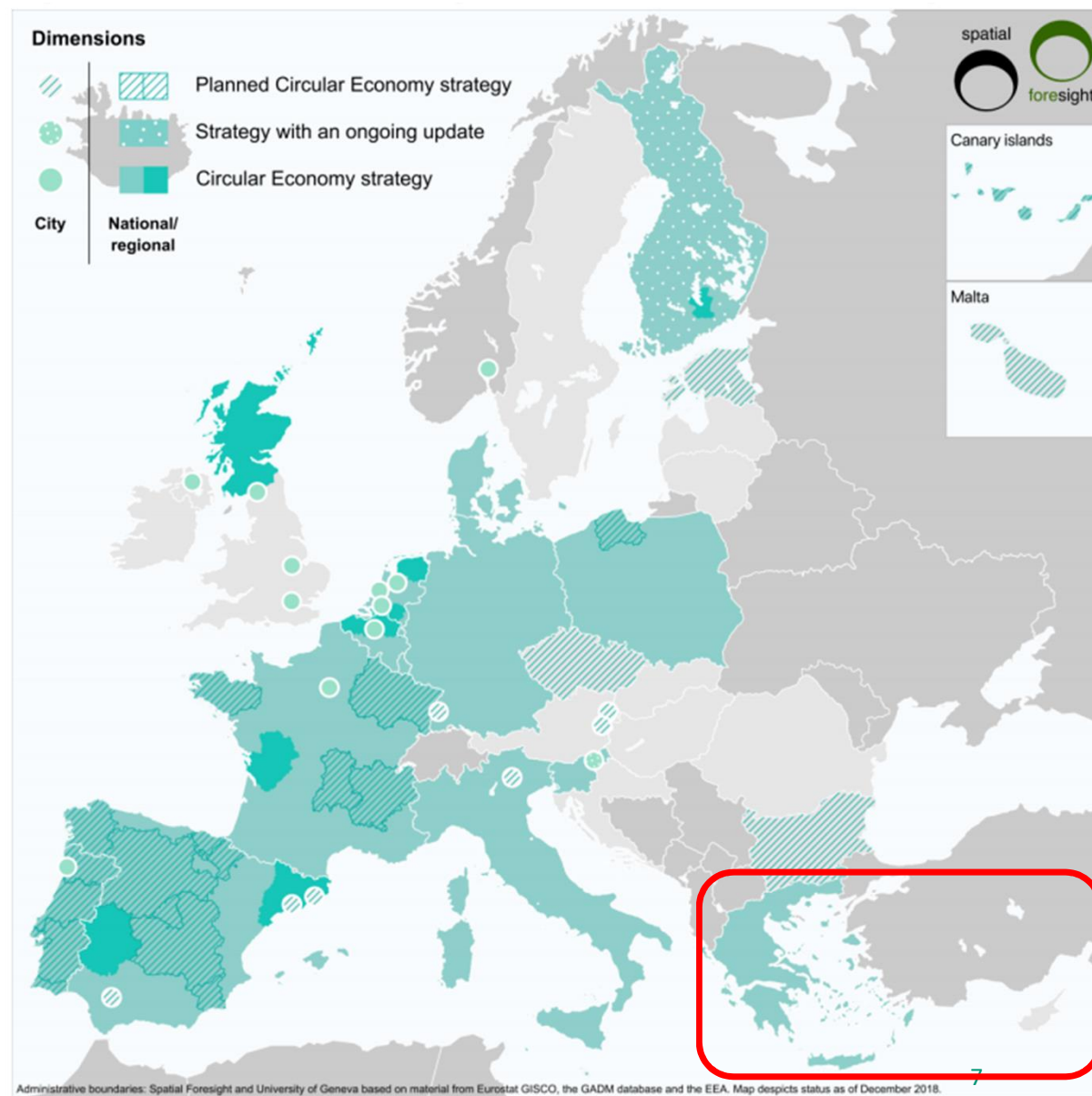
Στόχοι Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικοί με την κυκλική οικονομία

- Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία 2020
- Νέο Σχέδιο Κυκλικής Οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020 (Σχέδιο Κυκλικής Οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2015)
- Νέοι Στόχοι για τη Διαχείριση Αποβλήτων 2018 συμπεριλαμβανομένων των αποβλήτων Συσκευασιών
- Σχέδιο Δράσης για τις Κρίσιμες Πρώτες Ύλες 2020
- Ευρωπαϊκή Βιομηχανική Στρατηγική 2020

Κράτη μέλη με εθνική στρατηγική για την κυκλική οικονομία

Υφιστάμενη κατάσταση της
κυκλικής οικονομίας σε θέματα
πολιτικής και στρατηγικών σε
επίπεδο **Ευρωπαϊκών Χωρών**

Η κυκλική οικονομία και ο ξενοδοχειακός κλάδος μετά την πανδημία COVID-19

- Η **περιοχή της Μεσογείου** θεωρείται μία από τις πιο **ευάλωτες στο κλίμα** περιοχές που είναι, ταυτόχρονα, **τουριστικοί προορισμοί πρώτης κατηγορίας**.
- Το 2007, η ΕΕ καθόρισε τις **σημαντικότερες προκλήσεις για τον αιεφόρο τουρισμό**, όπως η **εποχικότητα** και η **περιβαλλοντική υποβάθμιση**.
- Το **2020 ήρθε να προστεθεί και η πανδημία του COVID-19** έχει θέσει την τουριστική βιομηχανία της ΕΕ **υπό πρωτοφανή πίεση** και οι τουριστικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα ρευστότητας.
- Η πανδημία του COVID-19 έχει τονίσει τη σημασία των **τοπικών αλυσίδων εφοδιασμού** και την **ανάγκη επανεξέτασης του τρόπου παραγωγής και κατανάλωσης αγαθών και υπηρεσιών**.
- Άλλες τρέχουσες παγκόσμιες προκλήσεις που θα έχουν μεγάλη επίδραση στον τουρισμό προς το παρόν δε λαμβάνονται υπόψη, όπως για παράδειγμα η **παγκόσμια απώλεια βιοποικιλότητας** και η **κλιματική κρίση**.

Η κυκλική οικονομία και ο ξενοδοχειακός κλάδος μετά την πανδημία COVID-19

- Πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο εξακολουθούν να δίνουν προτεραιότητα στα «μη βιώσιμα» πακέτα στήριξης σε σχέση με τα «πράσινα».
- Σύμφωνα με την **Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ECB)**, την **Παγκόσμια Τράπεζα** και τον **Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD)**, αυτό αποτελεί μια χαμένη ευκαιρία, καθώς υποστηρίζουν ότι οι «πράσινες» οικονομίες βρίσκονται σε καλύτερη θέση διασφαλίζοντας έτσι ταχύτερη ανάκαμψη.
- Η ΕΕ άνοιξε το δρόμο με τη θέσπιση της **Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας** και του **Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία**, και μετέπειτα με το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την αναζωογόνηση της οικονομίας και τη **διασφάλιση της κλιματικής ουδετερότητας**.
- Ο **Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού των ΗΕ (UNWTO)** προτείνει την κυκλική οικονομία ως μία από τις έξι δράσεις για την επανεκκίνηση του τουρισμού μετά το COVID-19.

Επίπεδο κατανόησης και η γενική άποψη για την κυκλική οικονομία

100% των ερωτηθέντων σε Κύπρο και Ελλάδα δηλώνουν ότι **κατανοούν και έχουν βασικές γνώσεις**.

30% δηλώνει ότι η κατανόησή τους είναι **σε καλό επίπεδο**.

70% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα δηλώνουν ότι γνωρίζουν **εθνικές ή ευρωπαϊκές νομοθεσίες, πολιτικές ή στρατηγικές για την κυκλική οικονομία**, σε αντίθεση με το **50%** των ερωτηθέντων στην Κύπρο.

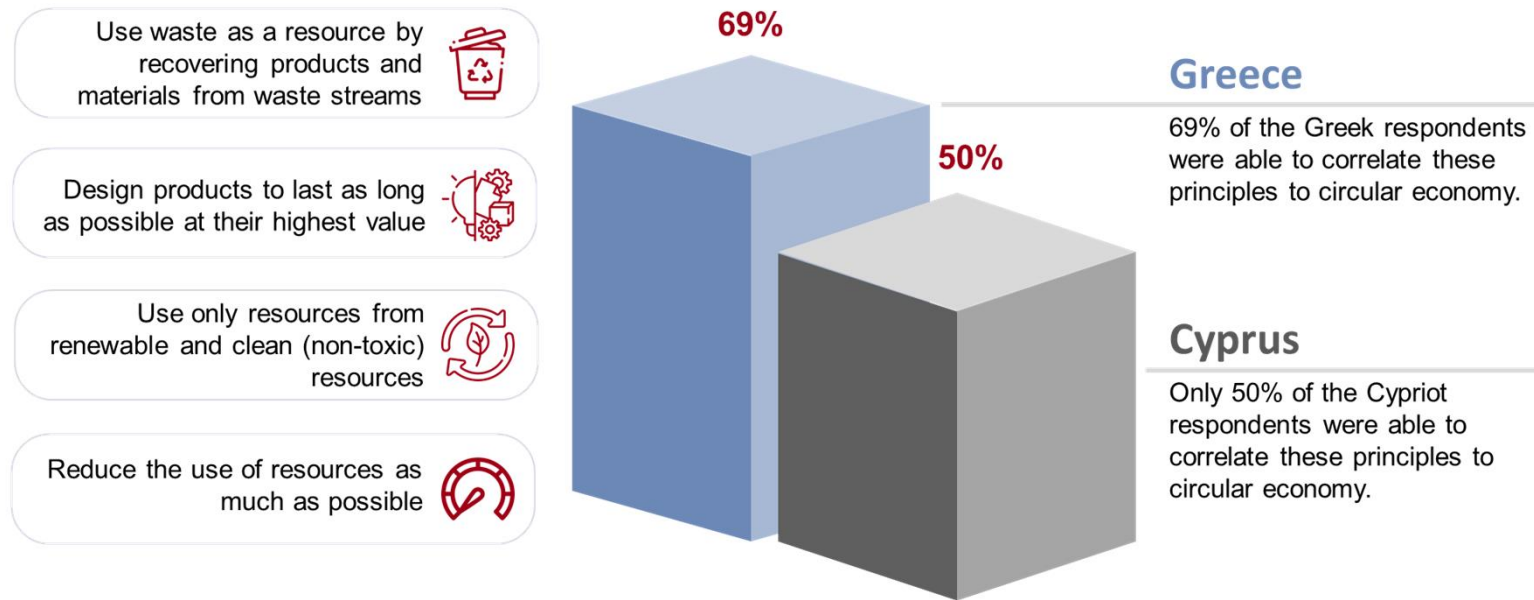
Για τις επιχειρήσεις, μια κυκλική οικονομία είναι ένας **άλλος τρόπος παρουσίασης της διαχείρισης αποβλήτων, της ανακύκλωσης ή της «μηδενικής σπατάλης»**.

Η **ερμηνεία είναι ελλιπής** και δεν καταγράφει όλες τις σημαντικές πτυχές της κυκλικής οικονομίας, τα οφέλη και τις ευκαιρίες που προσφέρει.

Η **ελλιπής ενημέρωση** σχετικά με το εθνικό και ευρωπαϊκό νομικό και στρατηγικό πλαίσιο σε θέματα κυκλικής οικονομίας αφήνει τις επιχειρήσεις **εκτεθειμένες σε πιθανούς κινδύνους, μη συμμορφώσεις, καθώς και πιθανές χαμένες ευκαιρίες χρηματοδότησης**.

Επίπεδο κατανόησης και η γενική άποψη για την κυκλική οικονομία

Γνώση και κατανόηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας

Στην ερώτηση εάν η κυκλική οικονομία σχετίζεται μόνο με προϊόντα και όχι με υπηρεσίες, η πλειονότητα των ερωτηθέντων στην Κύπρο φαίνεται να συμφωνεί, σε αντίθεση με τους ερωτηθέντες στην Ελλάδα. Οι ξενοδόχοι, ειδικά στην Κύπρο, δεν πιστεύουν ότι η κυκλική οικονομία μπορεί να εφαρμοστεί σε υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που προσφέρουν τα ξενοδοχεία στους πελάτες τους.

Πρόθεση των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και των πελατών τους για μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία

Οι ξενοδόχοι πιστεύουν ότι **ένα κυκλικό ξενοδοχείο θα προσελκύσει περισσότερους πελάτες λόγω της αυξανόμενης περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης τους.**

Οι ξενοδόχοι σε Κύπρο και Ελλάδα δήλωσαν ότι θα **συνεχίσουν να επενδύουν σε αυτές τις δράσεις**, στοχεύοντας συγκεκριμένα τις υπηρεσίες **παροχής τροφίμων και ποτών και housekeeping.**

Γενική αντίληψη των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων για την κυκλική οικονομία

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων πιστεύει ότι **όλα τα πιο κάτω οφέλη της κυκλικής οικονομίας είναι σημαντικά για τις επιχειρήσεις τους.**

● Πιο δημοφιλή οφέλη

● Λιγότερη δημοφιλή οφέλη

Προστιθέμενη αξία στην κοινότητα

Μείωση παραγωγής αποβλήτων

Μείωση της εξάρτησης πρώτων υλών

Δημιουργία νέων συνεργασιών με καινοτόμους προμηθευτές

Ενίσχυση των σχέσεων με τους υπάρχοντες προμηθευτές

Βελτίωση της περιβαλλοντικής εικόνας

Ανάπτυξη συνεργασιών και επιχειρηματικών ευκαιριών

Μείωση κόστους λειτουργίας

Υφιστάμενη κατάσταση της κυκλικότητας στην αλυσίδα εφοδιασμού των ξενοδοχείων

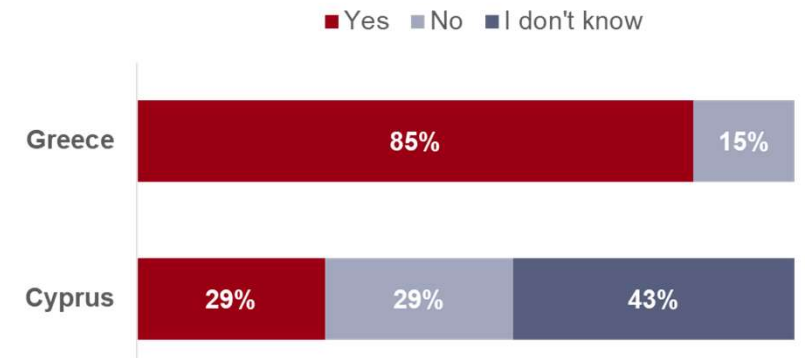
μόνο 7% των ερωτηθέντων στην Κύπρο εφαρμόζει πολιτική βιώσιμων προμηθειών στην επιχείρησή τους

62% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα εφαρμόζει πολιτική βιώσιμων προμηθειών στην επιχείρησή τους

όμως 89% των ερωτηθέντων σε Κύπρο και Ελλάδα πιστεύουν ότι η συνεργασία με τους προμηθευτές θα μπορούσε να τους βοηθήσει να βρουν λύσεις για να υιοθετήσουν κυκλικά επιχειρηματικά μοντέλα

Έχετε προσεγγίσει ποτέ τους προμηθευτές για να βρείτε μια πιο βιώσιμη και κυκλική λύση, προϊόν ή συσκευασία;

Υφιστάμενη κατάσταση της κυκλικότητας στην αλυσίδα εφοδιασμού των ξενοδοχείων

Οι **κυκλικές πρακτικές** που εφαρμόζουν τα ξενοδοχεία στις αλυσίδες εφοδιασμού τους σε Κύπρο και Ελλάδα

- Πάνω από 50% και στις δύο χώρες

- Εφαρμόζεται σε μεγαλύτερο ποσοστό στην Ελλάδα

- Εφαρμόζεται σε μεγαλύτερο ποσοστό στην Κύπρο

Εναλλακτικές λύσεις για τοξικά χημικά

Περιβαλλοντικά κριτήρια κατά την επιλογή προμηθευτών

Συστήματα επιστροφής προϊόντων και υλικών πίσω σε προμηθευτές

Συμβάσεις με οικο-σχεδιασμό, ανακυκλωσιμότητα, ευθύνη του παραγωγού, πρόληψη, βιώσιμες συσκευασίες, επισκευές

Όλα τα αναλώσιμα είναι ανακυκλώσιμα ή από ανακυκλωμένα υλικά

Συμπερίληψη συντήρησης εξοπλισμού σε μακροχρόνια συμβόλαια

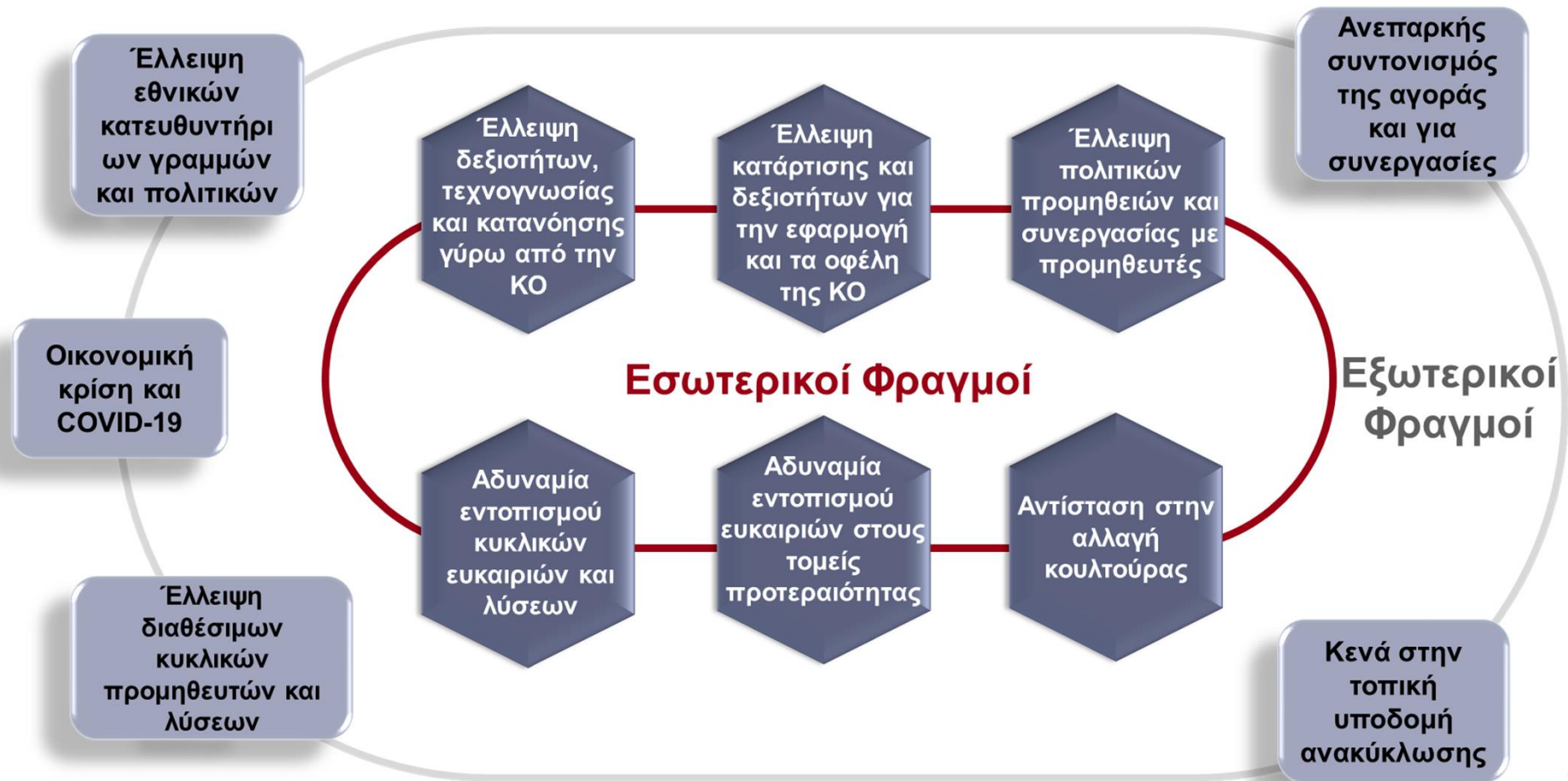

Αξιοποίηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης και ενοικίασης

Προσδοκίες των ξενοδόχων για την κυκλικότητα

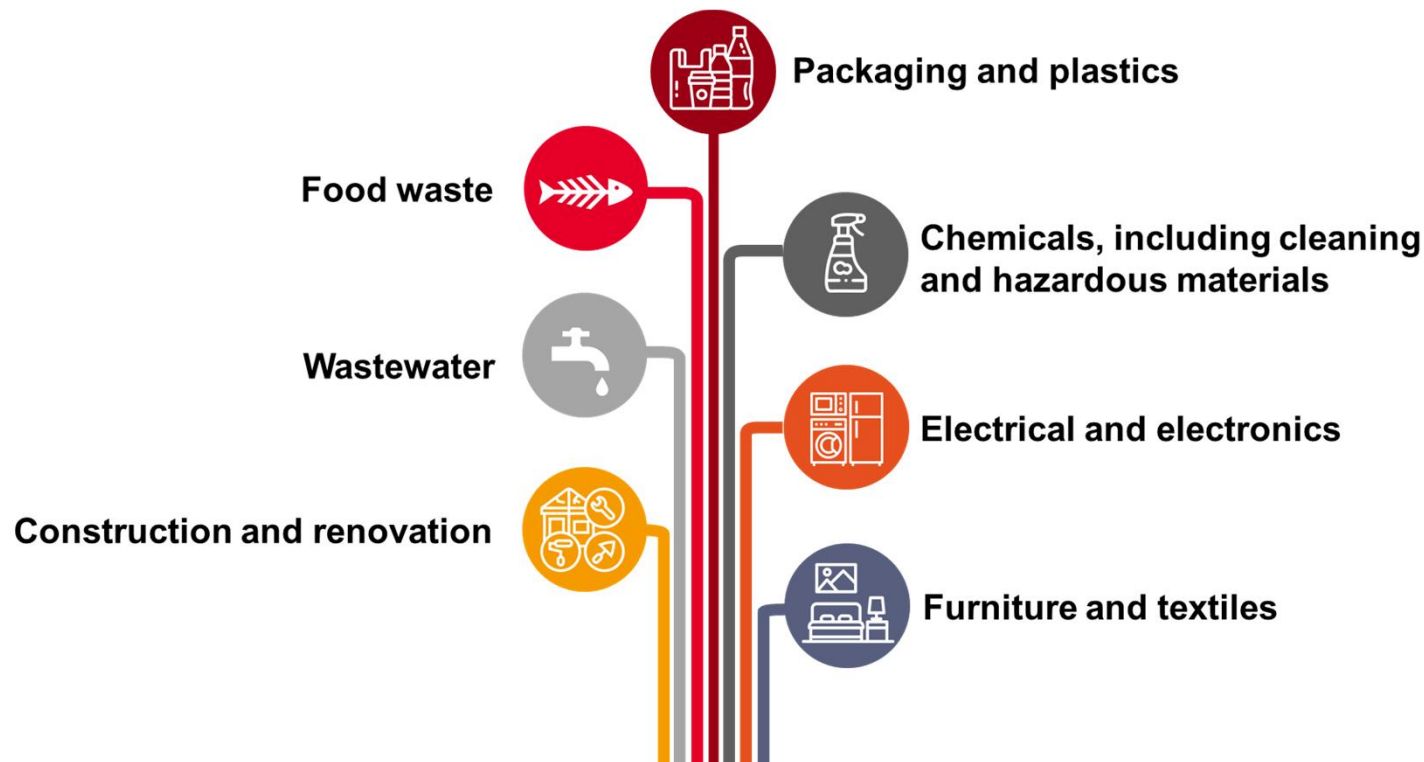
- Οι ερωτηθέντες στην Κύπρο αναμένουν ότι θα είναι ευκολότερο να υιοθετηθούν κυκλικές πρακτικές και επιχειρηματικά μοντέλα και σίγουρα θα ήταν πιο οικονομικά βιώσιμο, εάν **συνεργαστούν με τους προμηθευτές τους**.
- Αναμένουν επίσης από **τους προμηθευτές τους να τους συμβουλεύουν σε διάφορα θέματα**, όπως:
 - τρόπους αξιοποίησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,
 - νέες συμφωνίες για τη διαχείριση αποβλήτων,
 - ευκαιρίες επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης σε μειωμένες τιμές,
 - αγορά λιγότερων αναλώσιμων
 - αγορά πιο φιλικών προς το περιβάλλον υλικών.
- Οι ερωτηθέντες στην **Ελλάδα έχουν παρόμοια προσέγγιση** καθώς πιστεύουν ότι **μέσω της συνεργασίας** και των κοινών προσπάθειών και της έρευνας, **τα ξενοδοχεία και οι προμηθευτές μπορούν να αρχίσουν να εφαρμόζουν κυκλικές πρακτικές και έργα**.
- Οι **ξενοδόχοι σε Κύπρο και Ελλάδα** προσδοκούν ότι με το να γίνει ένα κυκλικό ξενοδοχείο θα **προσελκύσει περισσότερους πελάτες**, κυρίως λόγω της αυξανόμενης περιβαλλοντικής συνείδησης των επισκεπτών, καθώς και την πίεση από τους τουριστικούς πράκτορες για παροχή βιώσιμων προϊόντων και υπηρεσιών από τα ξενοδοχεία.

Φραγμοί για τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία

Τομείς προτεραιότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο σε Κύπρο και Ελλάδα

Επτά αλυσίδες αξίας προϊόντων προσδιορίστηκαν από την έρευνα ως οι **βασικοί τομείς προτεραιότητας** για τον ξενοδοχειακό κλάδο στην Κύπρο και την Ελλάδα, όπου η επιτάχυνση σε μια κυκλική οικονομία θα ήταν πιο επωφελής και η ανάπτυξη ικανοτήτων θα διευκολύνει τη μετάβαση των ξενοδοχείων.

Ευκαιρίες στους τομείς προτεραιότητας στον ξενοδοχειακό κλάδο σε Κύπρο και Ελλάδα

Ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες να υποδείξουν πού βλέπουν τις μεγαλύτερες ευκαιρίες. **Οι απαντήσεις ελήφθησαν μόνο από ξενοδοχεία στην Κύπρο** και περιλάμβαναν:

Προμήθεια εξοπλισμού και διαθεσιμότητα εναλλακτικών υλικών, όπως ανακυκλώσιμα υλικά.

Απόδοση ηλεκτρικής ενέργειας και εξοικονόμηση ενέργειας.

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Ανάπτυξη της κατάλληλης κουλτούρας από όλους.

Ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του προσωπικού και των πελατών.

Διαχείριση αποβλήτων, όπως ανακύκλωση, ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση.

Οι αναφερόμενες ευκαιρίες ήταν **παρεμβάσεις** που τα ξενοδοχεία θεωρούν ότι θα διευκολύνουν τη μετάβαση τους στην κυκλική οικονομία, ωστόσο, **είναι οριζόντιες και δε σχετίζονται με συγκεκριμένους τομείς.**

Ανάγκες των ξενοδόχων για κυκλικότητα

1. Αύξηση του επιπέδου γνώσης και κατανόησης για την κυκλική οικονομία και τα οφέλη στις επιχειρήσεις τους.
2. Προώθηση της εφαρμογής της βιώσιμης πολιτικής προμηθειών στον ξενοδοχειακό κλάδο σε Κύπρο και Ελλάδα.
3. Προώθηση και ενίσχυση της συνεργασίας των επιχειρήσεων με τους προμηθευτές τους για να βρουν πιο κυκλικές λύσεις.
4. Διερεύνηση για ευκαιρίες και προώθηση της εφαρμογής κυκλικών επιχειρηματικών μοντέλων και πρακτικών στην αλυσίδα εφοδιασμού καθώς και στους τομείς προτεραιότητας.
5. Ανάγκη για κυκλικούς προμηθευτές και κυκλικά προϊόντα και υπηρεσίες στην Κύπρο, καθώς οι ερωτηθέντες πιστεύουν ότι δεν είναι ευρέως διαθέσιμοι ή δεν γνωρίζουν τη διαθεσιμότητά τους.
6. Μεγάλη ανάγκη για κατάρτιση και βελτίωση δεξιοτήτων των στελεχών των επιχειρήσεων για την εφαρμογή και τα οφέλη της κυκλικής οικονομίας.

Επόμενα βήματα

Αναπτύχθηκε εκπαιδευτικό υλικό ειδικά σχεδιασμένου για τις ανάγκες των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων της Κύπρου και Ελλάδας

Εργαστήρια για ανάπτυξη ικανοτήτων των στελεχών ξενοδοχείων για την εκκίνηση της μετάβασης των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων της Κύπρου και Ελλάδας σε μια κυκλική οικονομία

Επιπρόσθετη επιχειρηματική καθοδήγηση σε 2 ξενοδοχεία στην Κύπρο και 2 στην Ελλάδα για διευκόλυνση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία

ΚΘΕΣΕΙΣ/ΜΕΛΕΤΕΣ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

THANK YOU

Ανθή Χαραλάμπους
Διευθύντρια Τμήματος Ενέργειας &
Περιβάλλοντος ΟΕΒ
acharalambous@oeb.org.cy

Άντρη Κωνσταντίνου
Σύμβουλος Αειφορίας
Εξωτερικός Συνεργάτης ΟΕΒ
andri.constandinou.oeb@gmail.com

On behalf of:

of the Federal Republic of Germany

